

OBSAH

Predhovor zostavovateľov	21
1. Zápal (M. Ferencík, V. Štvrtinová)	23
Fázy zápalu	25
Transendotelová migrácia leukocytov	26
Mediátory zápalu	27
Systémové zmeny spojené so zápalom	29
Chronický zápal	30
2. Autoimunita (L. Cebecauer)	33
Genetické aspekty autoimunity	34
Histokompatibilný systém	34
Cytokíny	35
Komplement	36
T-bunkové receptory	36
Autogény	36
Gén YAA	37
Apoptóza	37
Hormóny	38
Idiotypová sieť	38
Infekcia a molekulové mimikry	40
Prirodzené autoprotilátky	41
Autoimunitné choroby	43
Patogenetické účinky autoprotilátok	43
Nefritogénne autoprotilátky	44
3. Prostaglandíny (J. Rovenský, M. Stančíková, M. Kriška, M. Ferencík, I. Rybár, J. Lukáč)	45
Prostaglandíny ako modulátory zápalu a imunitnej odpovede	46
Prostaglandíny, interleukín 1 a artikulárna chrupka	49
Prostaglandíny a nesteroidové antiflogistiká	50
Terapeutické využitie prostaglandínov	54
4. Cytokíny, rastové faktory, adhezni molekuly (J. Vencovský)	55
Vztah TH1/TH2-cytokínů k onemocněnĭ	56
Cytokíny v akutnĭm zánětu s relevancĭ k revmatologii	57
Adhezni molekuly	59
Chemokíny	59
Cytokíny v chronickĕm zánětu s relevancĭ k revmatologii	60
Solubilni cytokinové receptory a antagonistu receptoru	61
5. Stručnĭy přehled morfologie klbův (E. Rovenskĭ)	63
Základnĭa charakteristika synoviálnĭch klbův	66
6. Vyšetrenie pohybového systému v reumatologickej praxi (H. Tauchmannová, Z. Gubzová) ..	75
Vyšetrenie klbův dolnej končatiny	76
Klby nohy	76
Členok	77
Kolenó	77
Bedrovĭy klb	79

Vyšetrenie kĺbov hornej končatiny	80
Plece	80
Lakeť	82
Zápästie a ruka	83
Orientačné vyšetrenie chrbtice	84
7. Laboratórne vyšetrovacie metódy v reumatológii (L. Cebeauer, J. Lukáč, J. Rovenský)	87
Patologické procesy pri reumatických chorobách	88
Zápal	88
Imunitná reakcia	89
ANCA	91
Antifosfolipidové protilátky	92
Kryštálové artropatie	93
Renálne funkcie	93
Hepatálne funkcie	95
Vápnik a kosti	96
Diferenciálna diagnostika osteoporózy	96
Choroby svalov	98
Maligné nádory	98
Štatistické parametre testov	98
Záver	100
8. Bielkoviny akútnej fázy a ich využitie v reumatológii (M. Stančíková, F. Matečka, M. Ferencík)	101
Klinické využitie bielkovín akútnej fázy	103
Osteoartróza	103
Artropatie vyvolané kryštálmi	104
Polymyalgia rheumatica a veľkobunková arteritída	104
Reumatoidná artritída	104
Juvenilná idiopatická artritída	105
Séronegatívne spondylartritídy	106
Systémový lupus erythematosus	106
Systémová skleróza	106
9. Revmatoidní faktory (J. Vencovský)	109
Historie	109
Detekce revmatoidních faktorů	109
Výskyt revmatoidních faktorů	110
Antigenní specifita	110
Predpokladaná normální funkce revmatoidních faktorů v imunitním systému	111
Příspěvek revmatoidních faktorů k patogenezi onemocnění	111
Rozdíl mezi patogenními a přirozeně se vyskytujícími revmatoidními faktory	111
Role T-lymfocytů v produkci revmatoidních faktorů	111
Vznik revmatoidních faktorů	112
Genetika revmatoidních faktorů	113
Role revmatoidních faktorů u revmatoidní artritidy	113
10. Antinukleární protilátky (J. Vencovský)	115
Historie	115
Metody detekce	115
Autoprotilátky u systémového lupus erythematosus	118
Autoprotilátky u sklerodermie	122
Autoprotilátky u myozitid	123
Autoprotilátky u Sjögrenova syndromu	124
Autoprotilátky u revmatoidní artritidy	125
Autoprotilátky u vaskulitid	125
11. HLA-systém a jeho význam v reumatológii (V. Bošák)	127
Genetická a biochemická štruktúra HLA-systému	127
Polymorfizmus HLA-systému	129
Funkcia HLA-systému	130
Význam štúdia HLA-systému	131
HLA-systém a reumatické choroby	131
Séronegatívne spondylartritídy	132

Reumatoidná artritída	136
Juvenilná idiopatická artritída	137
Systémový lupus erythematosus	138
Primárny Sjögrenov syndróm	140
Systémová skleróza (sklerodermia)	140
Lymfická artritída	141
Polymyalgia rheumatica a obrovskobunková artritída	141
Polymyozitída a dermatomyozitída	142
Behčetov syndróm	142
Artropatia pri hemochromatóze	142
Imunogenetické vzťahy v populáciách Čiech, Moravy a Slovenska	143
12. Vyšetrenie synoviálnej tekutiny (O. Greguška, F. Málíš)	145
Odber synoviálnej tekutiny	145
Základné vyšetrenia synoviálnej tekutiny	147
Špeciálne vyšetrenia synoviálnej tekutiny	149
Cytologické vyšetrenie	149
Mikroskopické vyšetrenie natívnej synoviálnej tekutiny	150
Biochemické vyšetrenia	152
Imunologické vyšetrenia	153
Baktériové vyšetrenia	154
13. Zobrazovacie metódy v reumatológii (J. Gatterová, P. Schultz, F. Charvát)	157
Röntgenologické vyšetrenia a termografia (P. Schultz)	157
Reumatoidná artritída	160
Ankylozujúca spondylitída	161
Juvenilná idiopatická polyartritída	163
Séronegatívna chronická artritída	163
Psoriatická artritída	163
Reaktívne artritídy	165
Artritídy a patologické zmeny iných orgánov pri difúzných chorobách spojivového tkaniva	165
Degeneratívne choroby muskuloskeletálnej sústavy	166
Vyšetrení ultrazvukem (J. Gatterová)	168
Vyšetrení mäkkých tkaní	168
Vyšetrení kyčelného kĺbu	169
Vyšetrení kolenného kĺbu	170
Vyšetrení hlezenného kĺbu	170
Vyšetrení Achillovy šľachy	171
Vyšetrení ramenného kĺbu	171
Sonografie drobných kĺbů rukou a nôh	172
Magnetická rezonance (F. Charvát)	172
Magnetická rezonance u revmatických chorôb	174
14. Ukazatele kostného metabolizmu (M. Adam)	179
Sérová alkalická fosfatáza	180
Osteokalcín (GLA-protein)	180
Sérové propeptidy kolagenu typu I	182
Močový hydroxyprolín	183
Pyridinolinové príčné vazebné elementy	183
Príčné seřetězené telopeptidy	185
Tartarát-rezistentní kyselá fosfatáza (TRAP)	185
15. Kostní denzitometrie (J. Rosa)	187
Metody stanovení kostní hmoty	188
Metody stanovující absorpci ionizujícího záření	188
Radiografie skeletu	189
Absorpciometrie záření o jedné energii (SXA)	189
Absorpciometrie záření o dvou energiích	189
Periferní absorpciometrie záření o dvou energiích	191
Kvantitativní počítačová tomografie a periferní kvantitativní počítačová tomografie	191
Ultrazvukové vyšetření kosti (kvantitativní ultrazvuk)	192
Vyjadřování výsledků denzitometrických vyšetření	192
Kostní denzitometrie a riziko zlomenin	193

Hodnocení dynamiky kostní hmoty	194
Indikace denzitometrických vyšetření	195
Užití denzitometrie v revmatologii	195
16. Klasifikace revmatických onemocnění (K. Pavelka)	199
17. Epidemiológia a reumatické choroby (P. Masaryk)	205
Epidemiológia reumatických chorôb	205
Epidemiologické metódy	205
Niektoré nové pojmy v epidemiológii	211
18. Reumatoidná artritída (J. Rovenský, K. Pavelka, A. Szilasiová, E. Rovenská, M. Buc, I. Rybár, Š. Kopecký)	213
Klinický obraz reumatoidnej artritídy	221
Postihnutie jednotlivých kĺbov pri reumatoidnej artritíde	224
Ruky	224
Zápästie	224
Lakeť	224
Ramenó	225
Kŕčná chrbtica	225
Bedrový kĺb	225
Kolenný kĺb	226
Kĺby nôh	226
Mimokĺbové postihnutie pri reumatoidnej artritíde	226
Reumatoidné uzly	227
Očné postihnutie	227
Pľúcne postihnutie	227
Kardiálne postihnutie	229
Hematologické abnormality	230
Feltyho syndróm	231
Hepatálne postihnutie	231
Neurologické postihnutie	231
Amyloidóza	232
Ďalšie komplikujúce stavy pri reumatoidnej artritíde	232
Klasifikačné kritériá reumatoidnej artritídy	233
Laboratórne nálezy pri reumatoidnej artritíde	234
Zobrazovacie metódy na hodnotenie reumatoidnej artritídy	235
Röntgenové vyšetrenie	235
Specializované techniky	236
Diferenciálna diagnostika pri reumatoidnej artritíde	236
Hodnotenie reumatoidnej artritídy a jej liečba	237
Hodnotenie funkčných schopností pacienta	238
Reumatoidná artritída a disabilita	238
Hodnotenie aktivity reumatoidnej artritídy	239
Nemedikamentózna liečba reumatoidnej artritídy	242
Medikamentózna liečba reumatoidnej artritídy	244
Nesteroidové antiflogistiká	244
Lieky modifikujúce chorobu	244
Biologická liečba reumatoidnej artritídy	247
Glukokortikoidy	248
Synoviortéza	249
Prevenčia a posudkové hľadiská	250
19. Juvenilní idiopatická artritída (R. Bardfeld)	253
Klinické rysy a klasifikačné kritéria	255
Vyšetrovací metódy a diagnostika	260
Terapie juvenilní idiopatické artritídy	262
20. Ďalšie reumatické choroby v detskom veku (E. Košková)	267
Juvenilný systémový lupus erythematosus	267
Juvenilná dermatomyozitída	268
Juvenilná sklerodermia	269
Kawasakiho choroba	270

Spondylartropatie v detskom veku a u adolescentov	271
Reaktivná artritída	271
Juvenilná ankylozujúca spondylitída	273
Psoriatická artropatia	273
Artropatie v priebehu zápalových ochorení čriev	274
Syndróm CINCA	274
21. Systémový lupus erythematoses (C. Dostál)	275
Klinický obraz systémového lupus erythematoses	277
Kĺbovní a svalové príznaky systémového lupus erythematoses	278
Kožní choroba	279
Kožní zmeny špecifické pro lupus erythematoses	279
Kožní zmeny nespecifické pro lupus erythematoses	281
Serozitivity	281
Plicní choroba	282
Akutní plicní postižení	283
Chronické plicní postižení	283
Srdečné cévní choroba	283
Akcelerovaná ateroskleróza	284
Postižení gastrointestinálního traktu	284
Účast retikuloendoteliálního systému	285
Hematologické postižení	285
Anémie	285
Leukopenie	286
Lymfopenie	286
Trombocytopenie	286
Autoimunitní trombocytopenie	287
Poruchy srážlivosti	287
Postižení centrálního nervového systému – neuropsychiatrické příznaky	287
Lupusová nefritída	290
Laboratorní nálezy u systémového lupus erythematoses	292
Klasifikační (diagnostická) kritéria systémového lupus erythematoses	293
Medikamentózní léčba systémového lupus erythematoses	295
Nesteroidní antirevmatika	295
Glukokortikoidy	295
Antimalarika	295
Azathioprin	296
Cyklofosfamid	297
Metotrexát	298
Cyklosporin A	299
Danazol	299
Nemedikamentózní léčebné postupy	300
Obecné zásady léčení systémového lupus erythematoses	300
Pozdní lupus erythematoses	301
Lupus erythematosus indukovaný léky (J. Rovenský, J. Lukáč, L. Cebecauer, K. Gregušková) ..	301
22. Antifosfolipidový syndrom (C. Dostál)	307
Klinické projevy antifosfolipidového syndromu	310
Metody průkazu antifosfolipidových protilátek	313
Terapie antifosfolipidového syndromu	314
23. Systémová skleróza (J. Lukáč)	317
24. Idiopatické zánětlivé myopatie (J. Vencovský)	329
25. Vaskulitidy (R. Bečvář)	337
Vaskulitidy velkých cév	337
Obrovskobuněčná (temporální) arteritída	337
Polymyalgia rheumatica	338
Takayasuova arteritída	339
Vaskulitidy středních cév	341
Polyarteritis nodosa	341
Kawasakiho syndrom	342

Vaskulitidy malých cév	343
Wegenerova granulomatóza	343
Churgův-Straussův syndrom	344
Henochova-Schönleinova purpura	345
Esenciální smíšená kryoglobulinémie	346
Urtikariální vaskulitida	347
26. Sjögrenov syndróm (D. Mičeková, J. Rovenský, J. Lukáč, M. Krupa)	349
27. Prekryté syndrómy (J. Lukáč, J. Rovenský)	357
Zmiešaná choroba spojivového tkaniva	357
Nediferencovaná choroba spojivového tkaniva	359
Prekryté syndrómy odvodené od systémovej sklerózy	359
Prekrytý syndróm systémovej sklerózy – polymyozitída/dermatomyozitída	359
Prekryté syndrómy asociované s protilátkami proti tRNA-syntetázam	360
Prekrytý syndróm systémovej sklerózy – systémový lupus erythematosus	360
Prekrytý syndróm systémovej sklerózy – reumatoidná artritída	360
Systémovej sklerózy a primárna biliárna cirhóza	361
Ohraničená sklerodermia a systémovej choroby spojivového tkaniva	361
Prekryté syndrómy so systémovým lupus erythematosus	361
Sjögrenov syndróm pri systémovej chorobách spojivového tkaniva	361
28. Polymyalgia rheumatica a obrovskobunková (temporálna) arteritída (J. Rovenský, A. Tuchyňová, J. Lukáč, D. Mičeková, D. Žitňan, L. Máčajová, Š. Kopecký, V. Švec)	363
29. Panikulitidy (J. Lukáč, J. Rovenský)	371
30. Relabujúca polychondritída (J. Rovenský, M. Sedláčková, J. Duda, D. Mičeková)	375
31. Lymfomatoidná granulomatóza (Z. Killinger, J. Rovenský)	381
32. Neutrofilné dermatózy (F. Máliš, J. Lukáč)	383
Akútna febrilná neutrofilná dermatóza (Sweetov syndróm)	384
Pyoderma gangrenosum	386
Reumatoidná neutrofilná dermatóza	390
Syndróm dermatóza-artritída združený s chorobami čreva	390
33. Séronegatívne spondylartritidy (D. Žlnay, F. Mateička, J. Rovenský, J. Štolfa)	393
Ankylozujúca spondylitída (D. Žlnay, F. Mateička, J. Rovenský)	395
Psoriatická artritída (J. Štolfa)	410
Farmakoterapie	421
Chirurgická liečba	428
Posudkové hľadisko	428
Enteropatické artritidy (J. Štolfa)	429
Postenteritické reaktívne artritidy	430
Artritidy asociované s chronickými střevními zánětmi	433
Artritidy asociované s jinými střevními onemocneniami	435
34. Reaktívne artritidy (F. Mateička)	439
35. Osteoartróza (K. Pavelka, M. Adam)	447
Artróza kolenných kĺobů – gonartróza	454
Osteoartróza kyčelných kĺobů – koxartróza	455
Osteoartróza drobných kĺobů ruky	455
Osteoartróza páteře	456
Osteoartróza ramenných kĺobů	457
Osteoartróza loketního kĺobu	457
Osteoartróza kotníku	457
Osteoartróza kĺobů nohy	457
Klasifikace a diagnostická kritéria osteoartrózy	457
Laboratorní obraz osteoartrózy	460
Biochemické markery aktivity choroby	461
Zobrazovací metody při diagnostice osteoartrózy	461

Léčba osteoartrózy	465
Vzdělávání pacienta a jeho podpora	465
Režimová opatření	465
Rehabilitační a fyzikální léčba osteoartrózy	465
Intraartikulární léčba kortikosteroidy	466
Medikamentózní systémová léčba osteoartrózy	466
Invazivní postupy léčby osteoartrózy	471
Experimentální typy léčby	471
Chirurgická léčba osteoartrózy	471
36. Infekcie a artritídy (F. Mateička, J. Palmaj, K. Bošmanský, J. Rovenský, M. Mikulecký ml., Z. Killinger, M. Sláčíková, E. Košková)	475
Kĺbové a kostné infekcie (F. Mateička)	475
Lymfická borelióza (F. Mateička)	479
Mykobakteriálne, hubové a parazitické infekcie pohybového systému (F. Mateička)	481
Tuberkulóza artritída (J. Palmaj)	482
Hubové artritídy (K. Bošmanský, J. Rovenský)	489
Muskuloskeletálne prejavy pri parazitických chorobách (J. Rovenský, M. Mikulecký ml., K. Bošmanský)	491
Virusové artritídy (Z. Killinger, J. Rovenský, F. Mateička)	494
Reumatické symptómy pri retrovirusových infekciách (vrátane HIV) a ostatných imunodeficitoch spojených s infekciou (F. Mateička)	497
Artritída asociovaná s erythema nodosum pri infekciách (F. Mateička)	498
Artritída pri brucelóze (J. Rovenský, K. Bošmanský)	499
Kĺbové postihnutie pri sýfilise (K. Bošmanský, J. Rovenský)	500
Artritída po podaní očkovacích látok (J. Rovenský, M. Sláčíková, E. Košková)	501
37. Reumatická horúčka (K. Bošmanský)	505
38. Artropatie indukované kryštálmi (K. Pavelka, D. Žitňan)	515
Dna (arthritis urica) (K. Pavelka)	520
Patofyziologie hyperurikémie	521
Sekundárni dna	524
Patogeneza akutni dnave artritidy	526
Klinický obraz dny	527
Diagnostika dny a klasifikační kritéria	529
Terapie	531
Prevence	532
Artikulárna chondrokalcinóza (D. Žitňan)	533
Hydroxyapatitová kalcifikácia štruktúr pohybového systému (D. Žitňan)	544
Kalcifikujúca tendinopatia, entezopatia a periartropatia (D. Žitňan)	547
Kalciumoxalátová kalcifikácia (D. Žitňan)	550
39. Dialyzační osteoartropatie (T. Philipp, L. Franeková, M. Sedláčková, J. Rovenský)	553
Klinické jednotky dialyzační osteoartropatie	553
Renální osteopatie	554
Dialyzační amyloidóza	556
Krystalické artropatie u dialyzovaných pacientů	557
40. Amyloidóza (A. Sakalová)	559
41. Muskuloskeletálne komplikácie pri niektorých vrodených krvácajúcich chorobách (V. Krišto st., O. Mašek, M. Šorf, V. Krišto ml.)	569
42. Muskuloskeletálne prejavy pri ostatných vrodených poruchách metabolizmu	577
Hemoglobinopatie a postihnutie pohybových ústrojov (J. Rovenský, A. Sakalová, I. Rybár)	577
Gaucherova choroba (J. Rovenský, K. Bošmanský)	579
Morbus Fabry (Z. Killinger, J. Rovenský)	581
Morbus Farber (Z. Killinger, J. Rovenský)	582
Hereditárna hemochromatóza v reumatológii (L. Kovács)	582
Diagnostika hereditárnej hemochromatózy	586
Liečba hereditárnej hemochromatózy	587
Homocystinúria (J. Rovenský, K. Bošmanský)	587

Hypofosfatázia (J. Rovenský, K. Bošmanský)	588
Mukopolysacharidózy (R. Stančík, I. Rybár)	588
Alkaptonúria a ochronóza (J. Rovenský, T. Urbánek)	591
43. Ehlersov-Danlosov syndróm (P. Beighton)	599
Kĺbové komplikácie pri Ehlersovom-Danlosovom syndróme	602
Iné prejavy Ehlersovho-Danlosovho syndrómu	604
Rozličné syndrómy uvoľnenosti kĺbov	605
44. Muskuloskeletálne prejavy pri primárnych hyperlipoproteínemiách (M. Kovalančík, J. Rovenský)	607
Familiárna hyperlipoproteínémia typ IIa – familiárna hypercholesterolemia	608
Familiárna hypertriacylglycerolemia	609
Familiárna kombinovaná hyperlipoproteínémia	609
Familiárna hyperlipoproteínémia IV. typu (FHTG, FKH)	609
Familiárna hyperlipoproteínémia typ III – familiárna dysbetalipoproteínémia	610
Familiárna hyperlipoproteínémia V. typu	611
Liečba primárnych hyperlipoproteínemii	611
Reumatické syndrómy združené s terapiou hypolipidemikami	612
45. Reumatologické prejavy u pacientov s endokrinnými chorobami (J. Rovenský, J. Payer, I. Rybár, T. Philipp, P. Broulík)	615
Choroby štítnej žľazy	615
Diabetes mellitus	620
Hyperkorticizmus	624
Hypogonadizmus	626
Nedostatok estrogénov	626
Nedostatok androgénov	627
46. Primárne protilátkové imunodeficiencie (L. Rauová, J. Rovenský)	629
Imunodeficiencie a artritída	635
47. Vybrané dedičné poruchy a ich muskuloskeletálne prejavy	641
Familiárna stredomorská horúčka (A. Tučyňová, J. Rovenský, I. Rybár)	641
Vrodená mnohonásobná artrogrypóza (J. Rovenský, K. Bošmanský)	644
Hypermobilný syndróm (I. Rybár)	645
Osteogenesis imperfecta (A. Letkovská, P. Masaryk)	648
48. Progresívna osifikujúca myozitída (Z. Killinger, J. Rovenský)	655
49. Artropatie pri nádoroch (D. Mičková, J. Lukáč, J. Rovenský, E. Rovenská)	657
Nádorové choroby pohybového systému	657
Primárne nádorové choroby	657
Metastatické choroby	660
Paraneoplastické syndrómy	660
Výskyt nádorov pri zápalových reumatických chorobách	663
Vzťah nádorov k liečbe reumatických chorôb	664
50. Plazmocytóm a jeho muskuloskeletálne príznaky (A. Sakalová, J. Rovenský)	667
Orgánové komplikácie	671
51. Neurovaskulárne choroby (Z. Killinger, J. Rovenský, L. Lisý, M. Orlovská)	675
Charcotov kĺb (neuropatická artropatia; Z. Killinger, J. Rovenský)	675
Syndróm karpálneho kanála (L. Lisý)	677
Stenóza spinálneho kanála (L. Lisý)	678
Koreňové syndrómy (L. Lisý)	682
Cervikálne koreňové syndrómy	683
Akútny prolaps cervikálneho intervertebrálneho disku	683
Lumbálne a sakrálne radikulárne syndrómy	684
Prolaps lumbálneho intervertebrálneho disku	684
Algodystrofický syndróm (M. Orlovská)	685
Erytromelalgia (Z. Killinger, J. Rovenský)	694
Raynaudov syndróm (Z. Killinger, J. Rovenský)	695

52. Osteoporóza (P. Masaryk, A. Letkovská, M. Stančíková, J. Zvarka)	697
Terapia osteoporózy	705
53. Rachitída a osteomalacie (J. Hrba)	713
54. Difúzna idiopatická skeletálna hyperostóza – ankylozujúca hyperostóza (D. Žlnay)	719
55. Pagetova kostní nemoc – osteitis deformans (J. Hrba)	737
56. Osteonekróza (K. Pavelka, J. Gatterová)	741
57. Tietzeho syndróm a kostochondritída (Z. Killinger, J. Rovenský)	747
58. Ortopedická syndromológia v klinickej reumatológii (F. Makal)	749
Vrodená dysplázia a luxácia bedrového kĺbu	749
Dysplastická koxartróza	751
Chondropatia jablčka	753
Kyfózy	754
Skoliózy	755
Dĺžkové rozdiely dolných končatín	756
Genu valgum, genu varum	757
Plochá noha a ostatné získané chyby klenby chodidla	757
Traumatické artritídy	758
59. Mimokĺbový reumatizmus (M. Orlovská)	761
Mimokĺbové ochorenia oblasti pleca	762
Periarthropathia humeroscapularis subacuta, chronica	765
Periarthropathia humeroscapularis acuta	765
Periarthropathia pseudoparalytica	766
Periarthropathia humeroscapularis ankylosans	766
Periarthropathia senilis	767
Skapulotorakálna burzitída	767
Mimokĺbové ochorenia oblasti lakťa	767
Bursitis olecrani	768
Iné burzitídy v oblasti lakťa	768
Epikondylitídy	768
Pronátorový syndróm	770
Útlakový syndróm radiálneho tunela	770
Útlakový syndróm ulnárneho tunela	770
Mimokĺbové ochorenia oblasti zápästia a ruky	770
De Quervainova tenosynovitída	772
Tenovaginitídy flexorov prstov	772
Dupuytrenova kontraktúra	772
Útlakový syndróm karpálneho tunela	772
Mimokĺbové ochorenia oblasti bedrového kĺbu	773
Bursitis trochanterica	773
Bursitis iliopsoatica	774
Bursitis ischioglutealis	774
Tendinitída adduktorov stehna	774
Lupkavý bedrový kĺb	775
Tenofascitída tensor fasciae latae	775
Útlakové syndrómy n. cutaneus abdominis a n. obturatorius	775
Meralgia paresthetica	775
Mimokĺbové ochorenia oblasti kolena	776
Prepatelárna burzitída	777
Bursitis anserini	777
Bakerova cysta	777
Tendinitis anserina	777
Prepatelárna tendinitída	777
Syndróm krkvy a Hoffovho telesa	777
Mimokĺbové ochorenia oblasti členka a nohy	778
Tendinitídy a tenovaginitídy	778
Achillova šľacha	778
Adhezívna kapsulitída členka	779

Bolestivá pata	779
Plantárna fascitída	779
Metatarzalgia	779
Kompresívny syndróm tarzálneho tunela	780
Kompresívny syndróm fibulárneho tunela	780
Lokalizovaná myofasciálna bolesť	780
Temporomandibulárny bolestivý syndróm	782
60. Fibromyalgie a chronický únavový syndrom (Z. Hrnčíř, Z. Dvořák)	783
Fibromyalgie	783
Chronický únavový syndrom	787
61. Vertebrogénne algické syndrómy (I. Buran)	791
Diagnostika vertebrogénnych ochorení	792
Liečebné techniky pri vertebrogénnych algických syndrómoch	799
Vertebrogénne ochorenia v krčnej oblasti	801
Vertebrogénne ochorenia v hrudníkovej oblasti	805
Vertebrogénny syndróm v driekovej oblasti	806
Posudkové závery	810
62. Palindromický reumatizmus (Z. Killinger, J. Rovenský)	813
63. Intermittentný hydrops kĺbov (Z. Killinger, J. Rovenský)	815
64. Multicentrická retikulohistiocytóza (M. Kovalančík)	817
65. Pigmentová vilonodulárna synovitída (Z. Killinger, J. Rovenský, E. Košková)	823
66. Postihnutie pohybových ústrojov pri sarkoidóze (I. Rybár)	825
67. Muskuloskeletálne prejavy pri skorbutu (I. Rybár)	829
68. Postihnutie pohybových ústrojov pri chorobách pankreasu (P. Poprac, J. Rovenský)	833
69. Postihnutie pohybových ústrojov pri cystickej fibróze (P. Poprac, J. Rovenský)	837
70. Artropatie pri chorobách pečene (P. Poprac, D. Stanček, J. Rovenský)	839
Primárna biliárna cirhóza	839
Autoimunitná hepatitída	840
Transplantácia pečene	840
Wilsonova choroba	841
Vírusová hepatitída	841
71. Těhotenství u žen se systémovým onemocněním pojiva (C. Dostál, J. Rovenský)	843
Těhotenství a revmatoidní artritida	844
Těhotenství a psoriatická artritida	845
Těhotenství a ankylozující spondylitida	845
Těhotenství a systémová skleróza	846
Těhotenství a systémový lupus erythematoses	846
Těhotenství a antifosfolipidové protilátky	852
Terapeutické zásahy v těhotenství a po porodu u systémového lupus erythematoses	853
72. Některé akutní stavy a život ohrožující komplikace u difuzních chorob pojiva (C. Dostál)	857
73. Farmakoterapie bolesti (L. Nemčiková, I. Rybár, J. Rovenský)	861
Patofyziologie bolesti	861
Typy bolesti	862
Diagnostika bolesti	863
Medikamentózná liečba bolesti	864
Neopioidné analgetiká	865
Opiooidné analgetiká	868
Adjuvanciá	870

74. Nesteroidové antiflogistiká (I. Rybár, K. Pavelka)	873
Mechanizmus účinku, indikácie a farmakokinetika	873
Klasifikácia	880
Galenické formy	882
Nesteroidové antiflogistiká pri osteoartróze	882
Nesteroidové antiflogistiká v pediatrickej praxi	883
Podávanie nesteroidových antiflogistik v starobe	884
Nežiaduce účinky liečby nesteroidovými antiflogistikami	885
75. Chorobu modifikujúci antirevmatické léky (K. Pavelka, J. Vencovský, J. Lukáč, J. Rovenský, C. Dostál, V. Mařha, H. Raffayová, M. Stančíková)	893
Antimalarika (K. Pavelka)	893
Metotrexát (K. Pavelka)	900
Sulfasalazin (K. Pavelka)	907
Klinická účinnosť sulfasalazínu	909
Aplikácie sulfasalazínu u jiných onemocnení	913
Zlato (J. Vencovský)	915
D-penicilamin (J. Lukáč)	917
Cyklofosfamid (J. Rovenský, J. Lukáč)	919
Cyklosporín A (J. Rovenský, K. Pavelka, C. Dostál, J. Lukáč, V. Mařha, J. Vencovský, H. Raffayová)	921
Liečba reumatoidnej artritídy cyklosporínom A	923
Použitie cyklosporínu pri psoriatickej artritíde	929
Použitie cyklosporínu pri systémovom lupus erythematosus	929
Použitie cyklosporínu v liečbe dermatomyozitídy/polymyozitídy	930
Azatioprin (J. Rovenský, J. Lukáč)	931
Subreum (J. Rovenský, M. Stančíková)	933
Leflunomid (K. Pavelka)	933
Proteolytické enzýmy (K. Pavelka)	934
76. Glukokortikoidy (C. Dostál, Z. Hrnčíř)	937
Pulzná liečba glukokortikoidy	941
Glukokortikoidy v liečbe reumatoidnej artritídy	944
77. Intraartikulárna a intralezionálna liečba v reumatológii (D. Žlnay, J. Rovenský, F. Máliš)	949
Injekčná steroidová liečba	949
Mechanizmus účinnosti vnútrokĺbovej aplikácie glukokortikoidov	949
Farmakológia dostupných prípravkov	950
Teoretické nebezpečenstvá intraartikulárnej a intralezionálnej liečby glukokortikoidmi a preventívne opatrenia	952
Výber steroidových prípravkov a ich dávkovanie	954
Indikácie intraartikulárnych a intralezionálnych injekcií	955
Kĺbové indikácie	955
Mimokĺbové indikácie	956
Kontraindikácie intraartikulárneho a intralezionálneho podania glukokortikoidov	958
Trendy budúcnosti	959
Injekčné techniky	959
Ostatné lieky určené na intraartikulárnu aplikáciu	960
Rádionuklidová synovektómia	960
Intervertebrálne kĺby a epidurálne injekcie	963
Chondroprotektívne látky	964
78. Reumatologická rehabilitácia (H. Tauchmannová, Z. Gubzová)	965
Reumatoidná artritída	965
Najčastejšie funkčné deformácie pri reumatoidnej artritíde	966
Prostriedky rehabilitácie a fyzikálnej medicíny pri reumatoidnej artritíde	969
Pohybová liečba	970
Systém ochrany kĺbov	973
Rehabilitačné postupy pri zápalových reumatických chorobách	974
Ankylozujúca spondylitída	975
Pohybová liečba pri ankylozujúcej spondylitíde	976
Osteoartróza	979
Pohybová liečba pri koxartróze	981
Mimokĺbový reumatizmus (extraartikulárne bolestivé syndrómy)	982

100	Difúzne choroby spojivového tkaniva	982
101	Systémový lupus erythematosus	983
102	Systémová skleróza	984
103	Dermatomyozitída a polymyozitída (DM/PM)	986
79.	Pohybová liečba bolestivého chrbta (J. Šmóndrk)	987
104	Postizometrická relaxácia	988
105	Program vyťahovania najčastejšie skrátených svalov	989
106	Cielené uvoľňovacie cvičenia – automobilizácia	994
107	Posilňovanie oslabených svalov	1 000
80.	Reumoortopédia (F. Makai, Z. Klézl, P. Vavřík, S. Popelka, I. Landor, J. Pech)	1 003
108	Indikácie reumoortopedických operácií a špecifické problémy pri reumatoidnej artritíde (F. Makai)	1 003
109	Predoperačná a pooperačná starostlivosť (F. Makai)	1 004
110	Vlastné reumoortopedické operácie (F. Makai)	1 004
111	Spondylochirurgická problematika v revmatológii (Z. Klézl)	1 005
112	Reumoortopedické operácie na bedrovom kĺbe (F. Makai)	1 012
113	Revmatochirurgie kolenného kĺbu (P. Vavřík)	1 014
114	Revmatochirurgie hlezenného kĺbu a nohy (S. Popelka, P. Vavřík)	1 015
115	Revmatochirurgie ramenného kĺbu (I. Landor)	1 017
116	Revmatochirurgie loketného kĺbu (P. Vavřík)	1 019
117	Revmatochirurgie zápästí a ruky (J. Pech)	1 020
118	Zápästný kĺb	1 021
119	Prstové kĺby	1 025
120	Metakarpofalangeálne kĺby	1 025
121	Proximálne a distálne interfalangeálne kĺby	1 026
81.	Sociálna problematika reumatických chorôb (M. Orlovská, I. Rybár, J. Rovenský)	1 029
122	Klasifikácia následkov choroby	1 031
123	Handicap vo vzťahu k životnému obdobiu	1 033
124	Záver	1 035
125	Register	1 037